

จดหมายฝากของเปาโล

ผู้เป็นอัครทูต

ถึงที่ตัส

ทำความเข้าใจพระคัมภีร์

(อธิบายข้อพระคัมภีร์แบบเป็พติสอิสระ)

โดย ดร. เดวิด เอช. ซอเรนสัน

นอร์ธสตาร์ มินิสตรีส์

(พันธกิจของคริสตจักรเป็พติสนอร์ธสตาร์)

1820 ถ. เวสต์ มอร์แกน

คิวลัธ, มินเนโซต้า 55811

218-726-0209

ปรับปรุงครั้งที่สอง

สงวนลิขสิทธิ์ 2007

นอร์ธสตาร์ มินิสตรีส์

1820 ถ. เวสต์ มอร์แกน

คิวลัธ, มินเนโซต้า 55811

มิชชันนารีชาวอเมริกันควรติดต่อ คร. เดวิด ซอเรนสัน

เพื่อขออนุญาตก่อนใช้เนื้อหาอธิบายชื่อพระคัมภีร์นี้

davidsorenson@juno.com

จดหมายฝากของเปาโล

ผู้เป็นอัครทูต

ถึงทิตัส

บทนำ: จดหมายฝากของเปาโลถึงทิตัสเป็นจดหมายฝากสำหรับศิษยาภิบาลฉบับที่สาม ถูกเขียนขึ้นประมาณเวลาเดียวกับ 1 ทิโมธี อาจจากเมืองนิโคโปลิสในแคว้นมาเซโดเนีย มันอาจถูกเขียนขึ้นในช่วงระหว่างการถูกปล่อยตัวของเปาโลหลังจากการติดคุกครั้งแรกและการจับกุมท่านครั้งสุดท้าย, การจองจำท่าน และการประหารชีวิตท่าน ทิตัสเป็นเพื่อนร่วมงานคนหนึ่งของเปาโลและบางคนเสนอแนะว่าเขาเป็นน้องของลูกา เราอ่านเกี่ยวกับเขาหลายครั้งใน 2 โครินธ์ที่เปาโลเขียนชมอุปนิสัยของเขา เปาโลได้ใช้เขาไปที่เมืองโครินธ์เพื่อจัดระเบียบสิ่งต่างๆที่ยังขาดอยู่ ที่นั่น ในที่นี้เปาโลได้ทิ้งเขาไว้ที่เกาะครีตเพื่อจัดระเบียบคริสตจักรยุคต้น (หลายแห่ง) ที่นั่นจดหมายฝากฉบับนี้กำหนดคุณสมบัติและหน้าที่ต่างๆของเหล่าผู้นำคริสตจักรและงานของพวกเขา

*****

ภาพรวมของทิตัส 1: ในบทแรกนี้เปาโลได้นำเสนอคุณสมบัติต่างๆในพระคัมภีร์ใหม่สำหรับตำแหน่งผู้อาวุโส/เจ้าอธิการ จากนั้นท่านก็พูดถึงปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับคริสตจักร (ต่างๆ) บนเกาะครีต

ทต 1:1 อัครทูตท่านนี้ขึ้นต้นจดหมายฝากฉบับนี้โดยการประกาศความเป็นผู้แต่งของท่าน เปาโล ผู้รับใช้ของพระเจ้า และอัครทูตของพระเยซูคริสต์ เนื่องด้วยความเชื่อของผู้ที่พระเจ้าได้ทรงเลือกสรรไว้ และให้รู้จักความจริงตามทางของพระเจ้า เปาโลบรรยายถึงตัวเองว่าเป็น “ผู้รับใช้ของพระเจ้า” และ “อัครทูตของพระเยซูคริสต์” จนถึงทุกวันนี้พระเจ้ายังทรงเรียกประชากรของพระองค์ให้มาเป็นผู้รับใช้ ถึงแม้ว่าตำแหน่งอัครทูตนั้นหมดไปตั้งนานแล้ว แต่แก่นแท้ของการเป็นผู้นำสารของพระคริสต์ก็ยังเป็นแบบอย่างให้กับเราอยู่ในปัจจุบัน

คำที่แปลว่า **เนื่องด้วย** (คาคา) ในบริบทนี้มีความหมายว่า ‘โดยเล็งเห็นถึง’ เป้าหมายของการเป็นอัครทูตของท่านคือ เพื่อเสริมสร้าง “ความเชื่อของผู้ที่พระเจ้าได้ทรงเลือกสรรไว้” ให้เข้มแข็ง มันคือการช่วยพวกเขาให้สามารถมีความรู้ที่ครบถ้วนเกี่ยวกับความจริงที่นำไปสู่การเป็นแบบพระเจ้า คำว่า **ผู้ที่ถูกเลือกสรร** ปกติแล้วหมายถึงประชากรของพระเจ้า ถึงแม้ว่าคำนี้มักถูกใช้เพื่อหมายถึงชนชาติอิสราเอล แต่ตรงนี้น่าจะหมายถึงคริสตจักร

ทต 1:2 เปาโลกล่าวบทนำของท่านต่อไป ด้วยหวังว่าจะได้ชีวิตนิรันดร์ ซึ่งพระเจ้าผู้ไม่สามารถตรัสมุสา ได้ทรงสัญญาไว้ตั้งแต่ก่อนสร้างโลก ความหวัง (หรือเป้าหมาย) ของความเชื่อ, ความจริง และการทำตามอย่างพระเจ้าคือชีวิตนิรันดร์ นอกจากนี้พระเจ้าผู้ไม่สามารถตรัสมุสาก็สัญญาเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ตั้งแต่ก่อนสร้างโลก วลีหลังนี้ (*พรอ ครอ โนน อออิโอน นออิโอน*) มีความหมายตรงตัวว่า ‘ก่อนยุคสมัยต่างๆ’ มีหลายประเด็นที่เราควรหมายเหตุไว้ (1) ความหวังสูงสุดของประชากรของพระเจ้าคือชีวิตนิรันดร์ (2) พระเจ้าไม่สามารถตรัสมุสาได้ มันเป็นมากกว่าการที่พระองค์จะไม่ตรัสมุสา แต่พระองค์ตรัสมุสาไม่เป็นต่างหาก การหลอกลวงเป็นสิ่งตรงข้ามกับอุปนิสัยของพระองค์ (3) ชีวิตนิรันดร์สำหรับประชากรของพระเจ้าเป็นส่วนหนึ่งของแผนการของพระเจ้ามาตั้งแต่จุดเริ่มต้นของเวลา

ทต 1:3 อัครทูตท่านนี้เขียนประโยคเกริ่นนำที่ซับซ้อนนี้ต่อไป แต่ในเวลาทีพระเจ้าทรงกำหนดไว้ ก็ได้ทรงโปรดให้พระวณะของพระองค์ปรากฏด้วยการเทศนา ซึ่งข้าพเจ้าได้รับมอบไว้ ตามพระบัญญัติของพระเจ้าผู้ทรงช่วยเราทั้งหลายให้รอด ในจังหวะเวลาที่

เหมาะเจาะที่สุดของพระองค์ พระเจ้าได้ทรง “โปรดให้พระวณะของพระองค์ปรากฏด้วยการเทศนา” ตรงนี้เราได้เห็นนิคหนึ่งถึงวิธีหลักที่พระเจ้าได้ทรงกำหนดไว้สำหรับการเผยแพร่ความจริง นั่นคือ การเทศนา (ประกาศ) ให้เราสังเกตด้วยว่าพระเจ้าทรงถูกเรียกว่าเป็นพระผู้ช่วยให้รอด นอกจากนี้ในข้อต่อไป ให้เราสังเกตด้วยว่าพระเยซูคริสต์ก็ทรงถูกเรียกว่าพระผู้ช่วยให้รอด ประเด็นสำคัญก็คือว่าพระเยซูคริสต์ทรงเทียบเท่ากับพระเจ้า นี่เป็นอีกครั้งที่ความจริงอันยิ่งใหญ่เกี่ยวกับความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์ปรากฏตรงนี้

ทต 1:4 ประโยคเกริ่นนำที่ซับซ้อนของเปาโลมาถึงบทสรุปตรงนี้ในการพูดถึงผู้รับจดหมายฝากฉบับนี้ ถึง ทิตัส ผู้เป็นบุตรแท้ของข้าพเจ้าในความเชื่อเดียวกัน ขอพระคุณพระเมตตา และสันติสุขจากพระเจ้าพระบิดา และพระเยซูคริสต์เจ้าพระผู้ช่วยให้รอดของเรา จงดำรงอยู่กับท่านเถิด ทิตัสนักเทศน์หนุ่มเป็นผู้รับจดหมายฝากฉบับนี้ เห็นได้ชัดว่าทิตัสเป็นบุตรของเปาโลในความหมายเดียวกับที่ทิโมธีเป็น ไม่มีบันทึกว่าเปาโลเป็นผู้นำคนใดคนหนึ่งของคนนี้มาถึงพระคริสต์ อย่างไรก็ตามเปาโลก็เป็นผู้ที่ฝึกหัดทำให้เป็นสาวกและอบรมสั่งสอนพวกเขา ทรรศนะนี้ถูกสนับสนุนด้วยวลีที่ว่า “ในความเชื่อเดียวกัน” ทั้งทิตัสและทิโมธีเป็นบุตรของเปาโลในฝ่ายวิญญาณเพราะความเชื่อเดียวกันของพวกเขาในพระคริสต์

นี่เป็นอีกครั้งที่การทูลขอพระคุณ, พระเมตตาและสันติสุขของพระเจ้าถูกขอให้แก่ทิตัส ทั้งสามสิ่งนี้ไม่ใช่ว่าจะมีขึ้นได้ง่ายๆและเราไม่ควรมองข้ามมันไป การทูลขอสามสิ่งนี้ถูกพบในบทนำของจดหมายฝากส่วนใหญ่ของเปาโล ซึ่งมาจากพระเจ้าทั้งสามพระภาคจริงๆ

ทต 1:5 อัครทูตท่านนี้จึงเริ่มเข้าเรื่องสิ่งที่จะต้องทำเป็นอันดับแรกทันที เพราะเหตุนี้เองข้าพเจ้าจึงละท่านไว้ที่เกาะครีต ก็เพื่อท่านจะได้แก้ไขสิ่งที่ยังบกพร่องให้เรียบร้อย และตั้งผู้ปกครองไว้ทุกเมืองตามที่ข้าพเจ้าได้กำชับท่านแล้ว เห็นได้ชัดว่าเปาโลได้ใช้ทิตัสไปยังเกาะครีตและละเขาไว้ที่นั่นเพื่อเสริมกำลังและจัดระเบียบคริสตจักรที่เพิ่งเกิดบนเกาะนั้น ส่วนหนึ่งของคำกำชับคือ การแต่งตั้ง “ผู้ปกครองไว้ทุกเมือง” คำที่แปลว่า ผู้ปกครอง คือ *เพรสบูเตอรอส* มันมีความหมายว่า ‘คนที่โดยอายุหรือสิทธิอำนาจมีตำแหน่งผู้นำ’ เราควรหมายเหตุไว้ว่าในบริบทที่

ใกล้เคียงกันและที่อ้างอิงถึงตำแหน่งเดียวกันนี้ คำว่า *เจ้าอธิการ* ถูกใช้ในข้อ 7 คำสองคำนี้อ้างอิงถึงบุคคลเดียวกัน คำว่า *ผู้ปกครอง* เป็นคำที่อ้างอิงถึงตำแหน่งผู้นำ ขณะที่คำว่า *เจ้าอธิการ* เป็นคำที่อ้างอิงถึงหน้าที่ในการปกครองดูแล คำที่สามซึ่งอ้างอิงถึงตำแหน่งเดียวกันนี้ (ถึงแม้ไม่ได้ถูกเอ่ยถึงตรงนี้) คือคำว่า *ศิษยาภิบาล* ซึ่งหมายถึงการดูแลด้วยตัวเองเหมือนผู้เลี้ยงแกะ

ทั้งสามคำนี้อ้างอิงถึงบุคคลเดียวกันและบ่งบอกถึงหน้าที่หลายประการของตำแหน่งผู้นำของคริสตจักร คำว่า *ผู้ปกครอง* (*เพรสบิวเตอรอส*) เดิมทีถูกใช้ในธรรมศาลาซึ่งคริสตจักรยุคต้นหลายแห่งก็มีที่มาจากธรรมศาลาของพวกยิว คำว่า *เจ้าอธิการ* (*เอะพิสคอปอส*) เป็นคำที่ใช้ในแถบตะวันตกและพัฒนาขึ้นในคริสตจักรของคนต่างชาติที่อยู่ทางทิศตะวันตก เมื่อคริสตจักรเริ่มมีลักษณะเป็นแบบคนต่างชาติมากขึ้น คำหลัง *เจ้าอธิการ* (*เอะพิสคอปอส*) จึงกลายเป็นคำที่ถูกใช้มากกว่า

ทต 1:6-7 เช่นเดียวกับใน 1 ทิโมธี 3 เปาโลสาธยายคุณสมบัติต่างๆสำหรับตำแหน่งศิษยาภิบาล/ผู้ปกครอง/เจ้าอธิการ **คือถ้ามีใครไม่มีข้อตำหนิ เป็นสามีของหญิงคนเดียว มีบุตรสัตย์ซื่อ และไม่มีใครกล่าวหาว่าบุตรนั้นเป็นนักเลงหรือเป็นคนคือกระด้าง** คุณสมบัติประการแรกในรายการของเปาโลก็คือ ผู้ปกครอง/เจ้าอธิการ/ศิษยาภิบาลต้องเป็นคน**ไม่มีข้อตำหนิ** คำที่แปลเช่นนั้น (*อาเน็คเคเลตอส*) มีความหมายตรงตัวว่า ‘ปราศจากการละเลย’ มันมีความหมายว่า ‘ปราศจากการถูกกล่าวหาหรือการถูกครหา โดยมีชื่อเสียงไม่ด่างพร้อย’ ผู้ปกครอง/เจ้าอธิการ/ศิษยาภิบาลต้องเป็น “สามีของหญิงคนเดียว” ด้วย โดยปกติแล้วนี้หมายถึงการไม่เคยหย่าและแต่งงานใหม่ อย่างไรก็ตามนี้อาจหมายถึงการมีภรรยาคนเดียวซึ่งต่างจากการมีภรรยาหลายคน ซึ่งเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันเป็นปกติในตะวันออกกลางก็ได้ ศิษยาภิบาลจะต้องมี “บุตรสัตย์ซื่อ และไม่มีใครกล่าวหาว่าบุตรนั้นเป็นนักเลงหรือเป็นคนคือกระด้าง” บ้านเรือนและครอบครัวของศิษยาภิบาลต้องเป็นแบบอย่างที่ดี คำที่แปลว่า **เป็นนักเลง** (*อาโซติอา*) มีความหมายว่า เป็นคนเกรเสเพล หรือไร้ศีลธรรม นี่สื่อให้เห็นชัดเจนว่าบุตรที่โตแล้วไม่ควรดำเนินชีวิตในทางดังกล่าว คำที่แปลว่า **เป็นคนคือกระด้าง** (*อานูพอทักทอส*) มีความหมายว่า เป็นคน ‘คือด้านและไม่เชื่อฟัง’

ท่านกล่าวต่อไปว่า 7 เพราะว่าศิษยาภิบาลนั้น ในฐานะที่เป็นผู้รับมอบฉันทะจากพระเจ้า ต้องเป็นคนที่ไม่มีข้อตำหนิ ไม่เป็นคนเย่อหยิ่ง ไม่เป็นคนเลือดร้อน ไม่ดื่มเหล้าองุ่น ไม่เป็นนักเลงหัวไม้ และไม่เป็นคนโลภมากได้ ศิษยาภิบาลต้องเป็นคนที่ไม่มีที่ติได้หรือเป็นที่ครหาได้ เพราะเขาเป็นตัวแทน (ผู้รับมอบฉันทะ) ของพระเจ้า นอกจากนี้ศิษยาภิบาลต้องไม่เป็นคนเย่อหยิ่ง คำที่แปลเช่นนั้น (อาอูชาเคส) มีความหมายว่า ‘เอาแต่ใจตัวเอง’, ‘ชอบทำตามความประสงค์ของตัวเอง’ หรือ ‘หยิ่งยะโส’ นอกจากนี้ศิษยาภิบาลต้องไม่เป็นคนเลือดร้อน คำที่แปลเช่นนั้น (ออริกิลอส) มีความหมายเพิ่มเติมว่า ‘จีโมโห’ หรือ ‘โกรธง่าย’ ศิษยาภิบาลจึงต้องเป็นคนที่ควบคุมอารมณ์ของตนได้ โดยเฉพาะโทสะของตน

ศิษยาภิบาลต้องไม่ดื่มเหล้าองุ่น คำที่แปลเช่นนั้น (พารออินอส) มีความหมายว่า (การไม่) ‘เข้าใกล้เหล้าองุ่น’ นี่สื่อถึงการเว้นเสียจากสุราอย่างสิ้นเชิง คือ ไม่แม้แต่จะดื่มเพื่อเข้าสังคม นอกจากนี้ ศิษยาภิบาลต้องไม่เป็นนักเลงหัวไม้ คำที่แปลเช่นนั้น (พลีเคเดส) หมายถึง (การไม่) เป็น) คนที่ ‘ชอบชกต่อยและชอบหาเรื่องใส่ตัว’ นี่อาจหมายถึงการไม่เป็นคนชอบทะเลาะวิวาทหรือชอบทะเลาะเบาะแว้งด้วย เขาต้องไม่เป็นคนโลภมากได้ด้วย คำที่แปลเช่นนั้น (อาฮิสกรอเคเรเดส) มีความหมายว่า (การไม่เป็นคน) ‘โลภ’ หรือ ‘เห็นแก่เงิน’

ทต 1:8 แต่เป็นคนมีอัครมาสัยรับแขกดี เป็นผู้รักคนดี เป็นคนมีสติสัมปชัญญะ เป็นคนชอบธรรม เป็นคนบริสุทธิ์ รู้จักบังคับใจตนเอง ในทางตรงกันข้ามศิษยาภิบาลต้องเป็นคน “มีอัครมาสัยรับแขกดี” หรือเป็นคนที่พร้อมและเต็มใจที่จะต้อนรับผู้อื่น เขาต้องเป็น **คนรักคนดี** คำที่แปลเช่นนั้น (ฟีลากาซอส) มีความหมายตรงตัวว่า ‘คนรักสิ่งที่ดี’ เขาต้องเป็น **คนมีสติสัมปชัญญะ** คำที่แปลเช่นนั้น (โซโฟรน) มีความหมายว่า ‘คนที่มีวินัยในทางความคิด’ เขาจึงเป็นคนที่รู้จักบังคับใจตนเอง คำที่แปลว่า **เป็นคนชอบธรรม** หมายถึงคนที่มีอุปนิสัยที่ชอบธรรม

ศิษยาภิบาลต้องเป็นคน **บริสุทธิ์** คือบริสุทธิ์ในด้านศีลธรรมและปราศจากคำหยาบในทุกๆ ด้าน เขาต้องเป็นคนที่ **รู้จักบังคับใจตนเอง** คำที่แปลเช่นนั้น (เอ็กคราเดส) หมายถึงการรู้จักควบคุมตัวเอง และมีวินัยในการใช้ชีวิต แตกต่างจากการเป็นคนมี **สติสัมปชัญญะ** ด้านบน ความ

หมายของคำนี้คือ คนที่มีวินัยและควบคุมตัวเองในแบบที่ปรากฏชัดภายนอก ความหมายของการเป็นคนมี *สติสัมปชัญญะ* ด้านบนคือ การมีวินัยในแบบที่อยู่ภายใน การมีวินัยกับตัวเองในการดำเนินชีวิตเป็นส่วนผสมที่ขาดไม่ได้สำหรับงานรับใช้ คนมากมายที่ดำเนินตามทางของพระเจ้า ล้มเหลวในงานของพระเจ้าเพราะพวกเขาขาดการมีวินัยกับตัวเอง

ทต 1:9 เปาโลสรุปปรายการคุณสมบัติต่างๆสำหรับการรับใช้ในตำแหน่งศิษยาภิบาล และเป็นคนยึดมั่นในหลักคำสอนอันสัตย์ซื่อตามที่ได้เรียนมาแล้ว เพื่อเขาจะสามารถเตือนสติด้วยคำสอนอันถูกต้อง และชี้แจงแก่ผู้ที่คัดค้านคำสอนนั้น ศิษยาภิบาลต้องอยู่เคียงข้างและยึดมั่นในพระวาระของพระเจ้า คำที่แปลว่า *ยึดมั่น* (*อันตะคอไม*) มีความหมายด้วยว่า ‘เกาะไว้’ ซึ่งในกรณีนี้คือ พระวาระที่สัตย์ซื่อ สิ่งที่เป็นที่มาของความสามารถในการสร้างแรงจูงใจและแก้ไขพวกชอบวิจารณ์คือ พระวาระของพระเจ้า คำที่แปลว่า *ผู้ที่คัดค้าน* (*อันติละโก*) มีความหมายตรงตัวว่า ‘พูดต่อต้าน’ หรือเป็น ‘นักวิจารณ์’ นั่นเอง พระวาระของพระเจ้าเป็นรากฐานสำหรับการกล่าวปกป้องความเชื่อใดๆก็ตาม

ทต 1:10-12 คราวนี้เปาโลเชื่อมโยงคุณสมบัติเหล่านี้ของการรับใช้กับปัญหาบางอย่างซึ่งเห็นได้ชัดว่าเกิดขึ้นที่เกาะคริต เพราะว่ามีคนเป็นอันมากที่คือกระด้าง พวกมากไม่เป็นสาระ และหลอกลวง โดยเฉพาะบรรดาผู้ที่เข้าสู่หนัด 11 จำเป็นต้องให้เขาสงบปากเสีย ด้วยเขาพลิกบ้านคว่ำทั้งครัวเรือนให้เสียไป โดยสอนสิ่งที่ไม่ควรจะสอนเลย เพราะเห็นแก่เล็กแก่น้อย ที่นั่นมีนักวิจารณ์ข่าวประเสริฐหลายคน โดยเฉพาะพวกถือลัทธิยิว คนพวกนี้ถูกบรรยายว่าเป็น *คนคือกระด้าง* (ความหมายคือ ‘คือค้าน’), *พวกมากไม่เป็นสาระ* (ตรงตัวคือ ‘คนพูดเรื่องเหลวไหล’) และ *หลอกลวง* ปัญหาที่เกิดขึ้นกับคริสตจักรยุคต้นแบบไม่รู้จบคือ การรุกเข้ามาของคำสอนเท็จ

การที่ท่านพูดถึง *บรรดาผู้ที่เข้าสู่หนัด* เป็นสำนวนที่หมายถึงศาสนายูดาย หนึ่งในคำสอนผิดพลาดๆในคริสตจักรยุคต้นคือ ความพยายามที่จะนำคริสตจักรให้กลับไปอยู่ใต้บัพญญติของโมเสส เพราะว่าผู้เชื่อยุคต้นจำนวนมากมีภูมิหลังเป็นยิว ความเกี่ยวข้องของพวกเขากับศาสนายู

ตายและศาสนาที่เป็นการทำงานที่ตายแล้วจึงยังมีอยู่ คำตอบสูงสุดสำหรับคนพวกนี้คงต้องเป็นพระ
วณะที่สัตย์ชื่อของพระเจ้า

เปาโลเตือนที่ตัสว่าคนที่สอนผิดเหล่านี้ต้องถูกสงบปากสงบคำเสีย ที่ท่านพูดถึงเรื่องการ
พลิกบ้านคว่ำทั้งครัวเรือนให้เสียไปอย่างน้อยก็หมายถึงครอบครัวของผู้เชื่อ อย่างไรก็ตามอาจ
หมายถึงคริสตจักรที่ประชุมตามบ้านด้วย ในศตวรรษแรก แทบไม่มีการได้ยินเกี่ยวกับการถวาย
อาคารให้เป็นที่ประชุมของคริสตจักรเลย คริสตจักรต่างๆประชุมกันที่บ้านของศิษยาภิบาลของ
พวกเขาหรือบ้านของคนอื่นๆที่เปิดบ้านของตนให้เป็นที่ประชุม

เปาโลกล่าวว่าพวกครูสอนผิดเหล่านี้ (น่าจะเป็นพวกถือลัทธิยิว) สอนสิ่งที่พวกเขาสอน
เพราะเห็นแก่ผลประโยชน์ที่ได้ที่เป็นเงิน นี่สื่อว่าพวกเจ้าหน้าที่ระดับสูงของพวกยิวอาจส่งคณะ
ตัวแทนออกไปขณะที่เปาโลรับใช้อยู่และพยายามที่จะนำผู้เชื่อใหม่เหล่านี้ในพระคริสต์กลับมา
อยู่ใต้ศาสนาユดาอีก การบอกเป็นนัยถึง 'พวกมิชชันนารีของศาสนาユดา' ถูกพบใน 2 โครินธ์
และกาลาเทีย 'มิชชันนารี' เหล่านี้ทำเช่นนี้เพื่อเงิน เปาโลจึงพูดถึง เพราะเห็นแก่เล็กน้อย คือ
เงินนั่นเอง

เปาโลจึงออกความเห็นแบบขวานผ่าซาก 12 ในพวกเขาเองมีคนหนึ่งเป็นผู้พยากรณ์ได้
กล่าวว่า "ชาวคริสต์เป็นคนพูดปดเสมอ เป็นเหมือนอย่างสัตว์ร้าย เป็นคนเกียจคร้านกินเคิบ"
แม้แต่นักเขียนชาวคริสต์ เอะพิเมนิเดส ซึ่งในบทกวีของเขามีถ้อยคำที่ถูกยกมานี้อยู่ ก็ยอมรับ
ลักษณะเฉพาะตัวของคนบนเกาะของเขว่าเป็นคนหลอกลวง โหดร้ายทารุณ และจี้เกียจ กล่าว
โดยสรุปก็คือ คนพวกนี้เป็นคนที่ไม่เอาพระเจ้าเหมือนกับชาวโลกในปัจจุบัน เห็นได้ชัดว่าความ
อ่อนแอในด้านอุปนิสัยนี้มีอยู่ในคริสตจักรบนเกาะคริสต์

ทต 1:13-14   เปาโลจึงเตือนสติให้ที่ตัสดำเนินการดำเนินชีวิตในรูปแบบดัง
กล่าวแรงๆคำที่เขาอ้างนี้เป็นความจริง เหตุฉะนั้นท่านจงต่อว่าเขาให้แรงๆเพื่อเขาจะได้มีความ
เชื่ออันถูกต้อง 14 และจะมีได้สนใจในนิยายของพวกยิว และในบทบัญญัติของมนุษย์ซึ่งให้หัน
ไปเสียจากความจริง นำหมายเหตุว่าการขาดอุปนิสัยที่เหมาะสมส่งผลต่อการมีความเชื่อที่ถูก

ต้อง เปาโลจึงตั้งทศให้ต่อว่าอุปนิสัยที่สะเพร่าดังกล่าวแรงๆ นอกจากนี้เขาต้องจัดการกับการรุกเข้ามาของการถือบทบัญญัติของยิวแบบเดิมและประเพณีทางศาสนาอื่นๆที่ขัดต่อความจริงด้วย

การที่ท่านพูดถึง “นิยายของพวกยิว” และ “บทบัญญัติของมนุษย์” อาจหมายถึงความพยายามที่จะสอดแทรกข้อปลีกย่อยต่างๆที่เป็นภาระหนักซึ่งมีอยู่ในบัญญัติของยิวกลับเข้ามาในคริสตจักร สิ่งเหล่านี้เป็นประเพณีต่างๆอันไม่รู้จบและการแต่งเติมเสริมแต่งเข้าไปในพระราชบัญญัติที่องค์พระผู้เป็นเจ้าของเราทรงโจมตีอย่างรุนแรง สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องมือหลักของศาสนายูดาของพวกريبิซึ่งแพร่หลายไปทั่วธรรมศาลาต่างๆในสมัยนั้น พวกถือลัทธิยิว (ศาสนายูดา) จึงพยายามที่จะนำคริสตจักรยุคต้นกลับไปหาพวกยิวโดยใช้สิ่งเหล่านี้

ทต 1:15 เปาโลกล่าวความจริงตรงนี้ สำหรับคนบริสุทธินั้น ทุกสิ่งก็บริสุทธิ แต่สำหรับคนชั่วช้า และคนที่ไม่เชื่อนั้น ก็ไม่มีสิ่งใดบริสุทธิเลย แต่จิตใจและจิตสำนึกผิดชอบของเขาก็ชั่วมลทินไป คนที่มีใจบริสุทธิมักคิดในทางที่บริสุทธิขณะที่คนที่มลทินและคนไม่เชื่อไม่เห็นทุกสิ่งผ่านทางมุมมองที่วิปริตผิดเพี้ยนของตน ทุกสิ่งจะเป็นเรื่องชั่วช้าสำหรับคนที่ใจยังไม่ถูกสร้างใหม่ซึ่งดำเนินตามใจชอบของตน บริบทตรงนี้น่าจะเกี่ยวข้องกับความมลทินในเรื่องหลักคำสอน ความคิดและจิตสำนึกผิดชอบของพวกยิวที่ละทิ้งความจริงเหล่านี้เป็นมลทินเพราะความมีอคติฝ่ายวิญญาณของพวกเขา มุมมองทั้งสิ้นของพวกเขาถูกทำให้ผิดเพี้ยนไป โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความจริงของข่าวประเสริฐ

ทต 1:16 ข้อพิสูจน์นั้นปรากฏชัดเจน เขาออกปากยอมรับว่าเขารู้จักพระเจ้า แต่ว่าการกระทำของเขา เขาก็ปฏิเสธพระองค์ โดยการประพฤติตัวนาร้างเกียด และไม่เชื่อฟัง และไม่เหมาะที่จะกระทำการดีใดๆเลย ผู้คนอาจออกปากยอมรับว่ารู้จักพระเจ้า แต่การกระทำและวิถีการใช้ชีวิตของพวกเขาจะบอกความจริง คนเหล่านั้นที่ออกปากว่ารู้จักพระคริสต์แต่จริงๆแล้วไม่มีการบังเกิดใหม่เลยก็เป็นคน (1) นาร้างเกียด คำที่แปลเช่นนั้น (บเดะลูกคอส) มีความหมายว่า ‘กลั่นแหม่น’ ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสะอิดสะเอียน เปาโลน่าจะกำลังบอกว่าพวกครูสอนเท็จที่เป็นคน

หน้าชื่อใจคนเหล่านี้ส่งกลิ่นเหม็นฝ่ายวิญญาณและอาจจะเหม็นในทางศีลธรรมด้วย (2) พวกเขาเป็นคน *ไม่เชื่อฟัง* พวกเขาไม่ปฏิบัติตามพระวณะของพระเจ้า (3) สุดท้ายพวกเขา ‘ไม่เหมาะที่จะกระทำการดีใดๆเลย’ นี่เป็นถ้อยคำที่รุนแรงจริงๆ แต่เปาโลไม่มีความเห็นใจต่อคนเหล่านั้นที่ต้องการพลิกคว่ำงานของพระเจ้าแต่อย่างใดเลย

*****

ภาพรวมของทิตัส 2: ในบทที่ 2 เปาโลกำชับทิตัสให้สอนทั้งชายและหญิงที่สูงอายุให้เป็นแบบอย่างแก่คนรุ่นต่อไป โดยเฉพาะในครอบครัวและในที่ทำงาน บทนี้ปิดท้ายด้วยหลักคำสอนอันไพเราะเกี่ยวกับคริสเตียนซึ่งพบเพียงไม่กี่แห่งในพระคัมภีร์ใหม่ บทนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับพระคุณของพระเจ้าและพระราชกิจของพระคริสต์โดยเฉพาะ

ทต 2:1 เปาโลบัญชาทิตัสว่า ฝ่ายท่านจงสั่งสอนให้สอดคล้องกับคำสอนอันถูกต้อง ความหมายก็คือ การสั่งสอน (ในรูปของการเทศนา) สิ่งที่เหมาะสมสำหรับหลักคำสอนอันถูกต้อง

ทต 2:2 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เขาต้องสอนชายที่สูงอายุให้รู้จักประมาณตนในการกินดื่ม ให้เอาจริงเอางัง ให้มีสติสัมปชัญญะ ให้มีความเชื่อ ความรัก และความอดทนอันถูกต้อง เปาโลจึงระบุคุณสมบัติหกประการที่เหมาะสมสำหรับชายที่สูงอายุซึ่งดำเนินตามทางของพระเจ้า คำที่แปลว่า **ชายที่สูงอายุ** (*เพรสบูเตส*) ในภาษาพูดปัจจุบันคือ ‘ชายที่อาวุโส’ ความอาวุโสมาพร้อมกับความรับผิดชอบในการเป็นแบบอย่างสำหรับคนรุ่นต่อไป คุณสมบัติหกประการที่เปาโลบัญชา ได้แก่ (1) ให้พวกเขา**รู้จักประมาณตนในการกินดื่ม** คำกรีกตรงนี้ (*เนฟาเลออส*) สื่อความหมายถึง ‘การละเว้นจากแอลกอฮอล์’ จากนั้น (2) ชายที่สูงอายุต้องเป็นคน**เอาจริงเอางัง** คำที่แปลเช่นนั้น (*เซีมโนส*) มีความหมายว่า มีเกียรติในการปฏิบัติทั้งสิ้นไม่ว่าจะโดยคำพูดหรือการกระทำ คำนี้ยังแปลได้ด้วยว่า ‘ซื่อตรง’ บุรุษคริสเตียนต้องเป็นคน (3) **มีสติสัมปชัญญะ**ด้วย คำที่แปลเช่นนั้น (*โซโฟรอน*) มีความหมายว่า ‘ความคิดจิตใจที่มีวินัย’ การฝึกวินัยความคิดของเราโดยจิตวิญญาณของเรากลายเป็นพื้นฐานสำหรับความสุจริตของอุปนิสัย

จากนั้นบรูซคริสเตียนต้องเป็นคน (4) **มีความเชื่อ** ความหมายคือ เข้มแข็งหรือสุขภาพแข็งแรงในด้านความเชื่อ มันอาจหมายถึงการดำเนินชีวิตโดยความเชื่อ โดยวางใจพระเจ้าสำหรับความจำเป็นต่างๆที่คนกำลังเผชิญอยู่ นอกจากนี้บรูซคริสเตียนที่ดำเนินตามทางของพระเจ้าก็ถูกกำชับให้ (5) **มีความรัก** ที่ถูกต้อง คำที่แปลเช่นนั้นคือ *อากาเป* ความเป็นผู้ใหญ่ฝ่ายวิญญาณจะเป็นแบบอย่างในด้านความเข้มแข็งของความรัก โดยเฉพาะในการตอบสนองความจำเป็นต่างๆของผู้อื่น สุดท้ายบรูซคริสเตียนถูกกำชับ (6) ให้เป็นคน**มีความอดทน**อันถูกต้อง คำที่แปลเช่นนั้น (*ฮูปอมอเน*) มีความหมายว่า ‘ความทรหด’ หรือ ‘ความเพียรพยายาม’ ความหมายก็คือ การสู้ต่อไปเพื่อพระคริสต์

ทต 2:3 ส่วน**ผู้หญิง**ที่**สูงอายุ**ก็**เหมือนกัน** ให้**เขา**มีการ**ประพุด**อย่าง**บริสุทธิ์** อย่า**ให้**เป็นคน**ใส่ความเท็จ** **ไม่**ดื่ม**น้ำองุ่น**มาก แต่**ให้**เป็นผู้**สอน**สิ่ง**ที่ดีงาม** จากนั้น**อัครทูต**ท่าน**นี้**ก็**พูด**ถึง**ผู้หญิง**ที่**สูงอายุ** คำที่แปลเช่นนั้น (*เพรสบูติส*) เป็นคำเพศหญิงของคำที่ระบุในข้อ 2 (*เพรสบูเตส*) นี่จึงหมายถึง**ผู้หญิง**ที่**สูงวัย**แล้วเช่นกัน บริบทตรงนี้ก็กล่าวชัดเจนถึง**สตรีคริสเตียน** คำที่แปลว่า **การประพุด** (*คาทาสเตมา*) มีความหมายว่า ‘การวางตัว’ หรือ ‘มารยาท’ สตรีคริสเตียนที่**สูงอายุ**แล้วจึงถูกกำชับให้วางตัวในแบบที่เหมาะสมกับความ (1) **บริสุทธิ์** ตรงนี้ไม่ได้ใช้คำว่า **บริสุทธิ์** ในแบบที่มักใช้กัน แต่ใช้คำว่า *ฮิเอะรอปะเปส* ซึ่งมีความหมายว่า ‘การดำเนินตามทางของพระเจ้า’ สตรีคริสเตียนที่**สูงอายุ**ควรเป็นแบบอย่างในการดำเนินตามทางของพระเจ้าในการดำเนินชีวิตแต่ละวันของตน (2) พวกนางต้อง**ไม่**เป็นคน**ใส่ความเท็จ** คำที่แปลเช่นนั้น (*ดีอาบอลอส*) ปกติแล้วเป็นคำที่ใช้เรียกพญามาร (devil) มันมีความหมายว่า ‘กล่าวให้ร้าย’ ในบริบทนี้มันน่าจะเกี่ยวข้องกับการซุบซิบนินทา การพูดมากเกินไปเป็นแปลงเพาะคำนินทาซึ่งถูกกล่าวถึงตรงนี้

จากนั้น**สตรีคริสเตียน**ที่**ดำเนินตามทาง**ของ**พระเจ้า**ต้อง (3) **ไม่**ดื่ม**น้ำองุ่น**มาก วลีที่แปลเช่นนั้น (*เมคะ ออฮิโน พอล โโต เตะคออูโลมะนาส*) หมายถึง การหลีกเลี่ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างสิ้นเชิง ต่อไปพวกนางต้องเป็น (4) **ผู้สอน**สิ่ง**ที่ดีงาม** สตรีคริสเตียนที่**สูงอายุ**ไม่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีเท่านั้น แต่ต้องสอนสิ่งที่ดีด้วย เรื่องนี้ถูกกล่าวถึงในข้อต่อไปนี้

ทต 2:4-5 สตรีคริสเตียนที่สูงอายุควรสอนพวกผู้หญิงสาว ๆ ให้รู้จักประมาณตนในการกินดื่ม ให้รักสามีและรักบุตรของตน 5 ให้มีสติสัมปชัญญะ เป็นคนบริสุทธิ์ เอาใจใส่ในบ้านเรือน เป็นคนดี และเชื่อฟังสามีของตน เช่นนี้จึงจะไม่มีผู้ใดลบหลู่พระวาระของพระเจ้าได้

ดังนั้นสตรีคริสเตียนที่สูงอายุจึงควรสอนผู้หญิงสาว ๆ ให้รู้จักประมาณตนในการกินดื่ม คำที่ใช้ตรงนี้ (โซฟรอนีโซ) มีความหมายว่า ‘ความคิดและชีวิตที่มีวินัย’ การมีวินัยในชีวิตนำไปสู่คุณธรรมต่างๆ เช่น ความประณีต, ความเป็นระเบียบเรียบร้อย, การตรงต่อเวลา และความขยันหมั่นเพียร หากจะกล่าวถึงเพียงเล็กน้อย ผู้หญิงสาว ๆ ต้องถูกสอนให้รักสามีของตน คำที่ถูกใช้ตรงนี้ (ฟิลันดรอส) มีที่มาจากคำว่า *ฟีละ โอ* ซึ่งสื่อความหมายว่า ‘มิตรภาพที่ใกล้ชิด’ มิตรภาพตั้งอยู่บนความสนใจเดียวกัน ภรรยาถูกสอนให้ปฏิบัติตัวให้สอดคล้องกับความสนใจของสามีของตน โดยเป็นเพื่อนของเขา จากนั้นสตรีคริสเตียนที่สาว ๆ ต้องถูกสอนให้รักบุตรของตน อีกครั้งที่คำที่ใช้ (ฟิลอเทคนอส) มีที่มาจากคำว่า *ฟีละ โอ* ซึ่งสื่อถึงการเป็นเพื่อนกับลูกๆ ของนาง

นอกจากนี้สตรีคริสเตียนที่ยังสาว ๆ ต้องถูกสอนให้มีสติสัมปชัญญะ อีกครั้งที่คำที่ใช้ตรงนี้ (โซโฟรน) มีความหมายว่า ‘มีระเบียบวินัย’ มันเป็นคำเดียวกับที่ใช้ในข้อ 4 ซึ่งแปลว่า มีสติสัมปชัญญะเช่นกัน แต่ตรงนี้ความหมายจะออกไปทางเกี่ยวกับอารมณ์ต่างๆ มากกว่า โดยเฉพาะอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับความบริสุทธิ์ในด้านศีลธรรม จากนั้นอัครทูตท่านนี้กล่าวว่าสตรีคริสเตียนที่สาว ๆ ต้องถูกสอนให้เป็นคนบริสุทธิ์ คำที่แปลเช่นนั้น (ฮักนอส) มีความหมายว่า ‘ความบริสุทธิ์ทางศีลธรรมและความสุภาพเรียบร้อย’ คำนี้มีที่มาจากคำว่าบริสุทธิ์ในเชิง holiness คุณสมบัติต่อไปคือ เอาใจใส่ในบ้านเรือน คำที่ใช้ตรงนี้ (ออคโคอูรอส) สื่อถึงหน้าที่หลักของสตรีคริสเตียนในการดูแลบ้านเรือน ความหมายที่แฝงอยู่ในการเป็นคนดี สื่อถึงการมีอุปนิสัยเบิกบาน, ซื่อตรง, ดึงงาม และเหมาะสมในทุกด้าน

สุดท้ายอัครทูตท่านนี้กำชับว่าผู้หญิงที่สาว ๆ ควร “เชื่อฟังสามีของตน” คำที่แปลว่า เชื่อฟัง (ฮูปอทซ์โซ) มีความหมายว่า ‘นบนอบยอมฟัง’ ภรรยาที่นบนอบยอมฟังก็จะเชื่อฟังสามีของตนจริงๆ จุดประสงค์ของการทำเช่นนี้ก็คือ เช่นนี้จึงจะไม่มีผู้ใดลบหลู่พระวาระของพระเจ้าได้

สตรีคริสเตียนที่ไม่ยอมจัดระเบียบชีวิตตัวเองเช่นนั้นก็เสี่ยงที่จะทำให้คำพยานของตนเกี่ยวกับพระคริสต์ถูกลบหลู่ได้

ทต 2:6 ส่วนผู้ชายหนุ่มก็เหมือนกัน จงเตือนเขาให้ใช้สติสัมปชัญญะ คราวนี้เปาโลหันความสนใจไปที่บรรดาชายหนุ่มบ้าง พวกเขาที่ถูกกำชับให้ใช้สติสัมปชัญญะเช่นกัน สิ่งแฝงอยู่ในคำที่แปลเช่นนั้น (*โซฟรอนะโอ*) คือเรื่องของการมีความคิดที่มีวินัยและชีวิตที่มีวินัยด้วย ฮัดสัน เทย์เลอร์เคยกล่าวไว้ว่า “คริสเตียนที่ไม่มีระเบียบวินัยไม่มีวันทำงานของพระเจ้าได้สำเร็จเลยสักอย่าง” การมีระเบียบวินัยกับตัวเองเป็นรากฐานสำหรับอุปนิสัยแบบคริสเตียน

ทต 2:7 ท่านจงสำแดงตนให้เป็นแบบอย่างในการดีทุกสิ่ง ในคำสอนจงแสดงความสุจริต ให้เอาจริงเอาจัง ให้จริงใจ คราวนี้เปาโลหันมาออกความเห็นเกี่ยวกับทิตัสโดยตรง บ้าง ท่านกำชับให้เขา “สำแดงตนให้เป็นแบบอย่างในการดี” ทุกสิ่ง ความหมายก็คือ ทั้งชีวิตของเขาควรเป็นแบบอย่างของสิ่งที่คริสเตียนควรจะเป็น นอกจากนี้ “ในคำสอนจงแสดงความสุจริต” ในงานรับใช้ของเขา คำที่แปลว่า ความสุจริต (*อาติอาฟธอริอา*) มีความหมายด้วยว่า ‘ความถูกต้อง’ หรือ ‘ความซื่อตรง’ พระเจ้าทรงบัญชาให้เรา มีคำสอนที่ถูกต้องซึ่งสื่อถึงความเข้าใจที่ชัดเจนในพระวาทะของพระเจ้า การสอนพระวาทะของพระเจ้าควรเป็นไปด้วยความเอาจริงเอาจังด้วย คำที่แปลเช่นนั้น (*เซีมโนเตส*) สื่อถึงความยำเกรง, ความเคารพ, ศักดิ์ศรี, ความสง่าผ่าเผย และความบริสุทธิ์ การสอนพระวาทะของพระเจ้าควรถูกกระทำด้วยความจริงใจเช่นกัน นี่หมายถึงความสุจริตและความบริสุทธิ์ของจุดประสงค์ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ซื่อสัตย์และซื่อตรง เปาโลจึงกำชับทิตัสให้เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นตามลักษณะที่กล่าวมาแล้วด้านบน

ทต 2:8 ข้อนี้มีเนื้อหาต่อจากข้อที่แล้ว การสอนพระคัมภีร์ควรประกอบด้วยการใช้คำพูดอันถูกต้อง ซึ่งไม่มีผู้ใดจะตำหนิได้ เพื่อฝ่ายปฏิบัติจะได้อายุ ไม่มีสิ่งใดจะติท่านได้ คำที่แปลว่า อันถูกต้อง (*ฮุกิเออส*) มีความหมายว่า คำสอนที่ไม่ได้เบี่ยงเบนไปจากความจริง ในข้อก่อนหน้า เปาโลพูดถึงวิธีการสอน ในข้อนี้ท่านพูดถึงเนื้อหาของสิ่งที่สอน ความระมัดระวังในเรื่องดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญยิ่งเพื่อที่ว่าฝ่ายปฏิบัติจะได้อายุ ไม่มีสิ่งใดจะติท่านได้ เปาโลจึงเตือน

ทิตัสให้ระมัดระวังเกรงว่าฝ่ายปฏิบัติของข้าพเจ้าประเสริฐจะมีเหตุให้กล่าวร้ายต่องานของพระเจ้าได้

ทต 2:9 คราวนี้เปาโลหันไปพูดถึงความสัมพันธ์ระหว่างทาสกับนายบ้าง จงตั้งเดือนพวกทาสให้เชื่อฟังนายของตน และให้กระทำสิ่งที่ถูกใจนายทุกประการ อย่าให้เถียงเลย ทาสก็ถูกกำชับให้เชื่อฟังและทำสิ่งที่ถูกใจนายของตน ในคำแบบร่วมสมัยกว่า คริสเตียนถูกกำชับให้เป็นพยานที่ดีต่อนายจ้างของตน โดยเชื่อฟังนายพร้อมกับมีทัศนคติที่ดีต่อนายของตน วลีที่ว่า “อย่าให้เถียงเลย” มีความหมายว่าไม่ตอบโต้ด้วยคำพูดหรือคำวิพากษ์วิจารณ์

ทต 2:10 อย่าให้ยักยอก แต่ให้สัตย์ซื่อหมดทุกอย่าง เพื่อว่าในการทั้งปวงนั้น เขาจะได้เทิดเกียรติพระคำรัสสอนของพระเจ้า ผู้ทรงเป็นพระผู้ช่วยให้รอดของเรา ทาสยังถูกกำชับมิให้ยักยอกด้วย คำที่แปลเช่นนั้น (*นอสพิซอไม*) มีความหมายว่าไม่ ‘ฉกฉวย’ หรือ ‘งุบงิบ’ ในกรณีนี้คือจากนายจ้างของตน แต่ทาส (ลูกจ้าง) ถูกกำชับให้สำแดงความ “สัตย์ซื่อหมดทุกอย่าง” ความหมายก็คือ การแสดงหลักฐานทุกอย่างที่แสดงถึงการเป็นคนที่ไว้ใจได้และจงรักภักดี นี่เป็นไปเพื่อที่ว่า “ในการทั้งปวงนั้น เขาจะได้เทิดเกียรติพระคำรัสสอนของพระเจ้า ผู้ทรงเป็นพระผู้ช่วยให้รอดของเรา” พฤติกรรมที่เหมาะสมดังกล่าวจะกลายเป็นคำพยานที่ดีให้กับพระผู้ช่วยให้รอดของเรา (ให้เราสังเกตอีกครั้งว่า พระผู้ช่วยให้รอดถูกกล่าวว่าเป็นพระเจ้า คุณคำอธิบายเกี่ยวกับเรื่องนี้ใน 1:3)

ทต 2:11 ในเนื้อหาส่วนสุดท้ายของบทนี้ เปาโลเปลี่ยนไปนำเสนอความจริงด้านหลักคำสอนที่สำคัญ เมื่อพิจารณาตามบริบทแล้ว สิ่งก็ตามมาเป็นพื้นฐานสำหรับข้อควรปฏิบัติแบบวันต่อวันซึ่งถูกนำเสนอในเนื้อหาส่วนแรกของบทนี้ คำสันธาน *เพราะว่า* (*การ์*) เป็นคำเชื่อมประโยคที่ตามมากับประโยคก่อนหน้า เนื้อหาส่วนหลังของบทนี้จึงเป็นผลลัพธ์ของเนื้อหาที่มาก่อนหน้า

พระคุณของพระเจ้าที่นำไปถึงความรอดได้ปรากฏแก่คนทั้งปวงแล้ว คำที่แปลว่า *ได้ปรากฏ* (*อะพิฟาอิโน*) เป็นคำน่าสนใจ มันมีความหมายว่า ‘เป็นที่รู้จักอย่างชัดเจน’ นอกจากนี้

คำนี้ยังถูกนำเสนอในรูปของประธานถูกกระทำด้วย ดังนั้นความหมายก็คือว่า ‘เพราะว่าพระองค์
ของพระเจ้าที่นำความรอดมาได้ถูกทำให้เป็นที่รู้จักอย่างชัดเจนแก่คนทั้งปวงแล้ว’ พระคุณของ
พระเจ้าที่นำไปสู่ความรอดไม่ได้ถูกจำกัดเฉพาะคนบางกลุ่มหรือเฉพาะผู้ที่ถูกเลือกสรรเพียงไม่กี่
คนเท่านั้น พระคุณนี้มีให้แก่ทุกคน มันจึงไม่ใช่สิ่งที่ ‘เราซัดขึ้นไม่ได้’ เพราะคนมากมายก็ไม่ได้
ตอบรับต่อพระคุณนี้ คู 2 เปโตร 3:9

ทต 2:12 ให้เราสังเกตต่อไปว่าพระคุณของพระเจ้านี้สอนให้เราละทิ้งความอธรรม
และโลกีย์ตัณหา และดำเนินชีวิตในโลกปัจจุบันนี้อย่างมีสติสัมปชัญญะ อย่างชอบธรรม และ
ตามทางพระเจ้า คำที่แปลว่า สอน (พาสีเดอู โอ) มีความหมายว่า ‘ฝึกสอน’ หรือ ‘ติสอน’
เหมือนกับการติบุตร ความหมายที่ใหญ่กว่าก็คือ การลงวินัยของพระคุณของพระเจ้า พระคุณไม่
ได้หมายความว่า ‘ฉันสามารถทำอะไรก็ได้ที่ตัวเองต้องการ’ พระคุณไม่ใช่ปรัชญาที่ไร้
มาตรฐาน, เสรีนิยม และทำอะไรก็ได้ที่ตัวเองต้องการ ถึงแม้ว่าพระคุณได้ปลดปล่อยเราแล้วจาก
การตกเป็นทาสของบาปบุญญัตติ แต่มันก็ไม่ได้ปล่อยเราให้ทำชั่วหรือทำเรื่องอธรรมได้ตามใจ
ชอบ

ดังนั้นให้เราสังเกตว่าพระคุณของพระเจ้าสอนให้เราละทิ้ง “ความอธรรมและโลกีย์
ตัณหา” พระคุณของพระเจ้าเป็นบ่อเกิดแห่งการแยกออกจากโลกและความชั่วช้าของโลก นั่นคือ
พระคุณและไม่ใช่การยึดถือบาปบุญญัตติที่ฝึกวินัยเราให้รังเกียจความชั่วช้าและการคล้อยตามวิถี
ของโลก นอกจากนี้พระคุณของพระเจ้ายังเป็นแรงกระตุ้นที่สอนเราว่าเราควร “ดำเนินชีวิตใน
โลกปัจจุบันนี้อย่างมีสติสัมปชัญญะ อย่างชอบธรรม และตามทางพระเจ้า” ดังนั้นจึงเป็นพระคุณ
ของพระเจ้าที่สอนให้เราดำเนินชีวิตในแบบที่มีวินัย อย่างชอบธรรม และตามแบบของพระเจ้า
ในยุคปัจจุบันนี้ ดังที่กล่าวไว้หลายครั้งแล้วในจดหมายฝากฉบับนี้ คำที่แปลว่า อย่างมี
สติสัมปชัญญะ (โซฟรอนอส) มีความหมายว่า การมีวินัยกับตัวเอง สิ่งนี้รวมกับความชอบธรรม
และการทำตามแบบของพระเจ้าจะก่อให้เกิดรากฐานแห่งอุปนิสัยของคริสเตียน

ทต 2:13 นอกจากนี้ พระคุณของพระเจ้าที่นำความรอดมายังสอนเรา (คือ ฝีกอบรมเรา) ให้คอยความหวังอันมีสุข และการปรากฏอันทรงสง่าราศีของพระเจ้าใหญ่ยิ่ง และพระเยซูคริสต์พระผู้ช่วยให้รอดของเรา พระคุณของพระเจ้าเป็นแหล่งที่มาของการฝึกวินัยชีวิตของเรา ให้รอดคอยการเสด็จกลับมาขององค์พระผู้เป็นเจ้าของเรา ซึ่งเป็นความหวังอันเปี่ยมสุขของเรา และจะเปี่ยมด้วยสง่าราศีอย่างแน่นอนเมื่อเกิดขึ้น ให้เราสังเกตอีกครั้งว่าพระผู้ช่วยให้รอดของเราคือพระเยซูคริสต์ ทรงเป็น “พระเจ้าใหญ่ยิ่ง” นี่เป็นอีกครั้งที่ความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์ถูกนำเสนออย่างปราศจากข้อสงสัย

ทต 2:14 เมื่อพูดถึงองค์พระผู้เป็นเจ้าและพระผู้ช่วยให้รอดของเรา เปาโลกล่าวว่า ผู้ได้ทรงโปรดประทานพระองค์เองให้เรา เพื่อให้เราได้พ้นจากความชั่วช้าทุกอย่าง และทรงชำระเราให้บริสุทธิ์ เพื่อให้เป็นหมู่ชนพิเศษเฉพาะของพระองค์ และเป็นคนที่ขวนขวายกระทำการดี ให้เราสังเกตความรักที่ชัดเจนของพระเยซูคริสต์ในการที่พระองค์ “ได้ทรงโปรดประทานพระองค์เองให้เรา” ความรักนั้นเป็นไปเพื่อที่ว่า (1) พระองค์จะได้ทรง “ได้เราให้พ้นจากความชั่วช้าทุกอย่าง” คำที่แปลว่า ความชั่วช้า (*ฮานอมิอา*) มีความหมายตรงตัวว่า ‘การกระทำนอกกฎหมาย’ หรือการกบฏ นี่สื่อชัดเจนถึงสิ่งที่เราถูกไถ่ให้พ้นแล้ว คือ ความบาปนั่นเอง เราไม่เพียงถูกไถ่ให้พ้นจากการตกเป็นทาสความบาปแล้วเท่านั้น แต่ยังถูกไถ่เพื่อที่เราจะไม่ดำเนินชีวิตในความบาปต่อไปแล้วด้วย

องค์พระผู้เป็นเจ้าของเราทรงโปรดประทานพระองค์เองให้เรา (2) เพื่อที่ว่าพระองค์จะ “ทรงชำระเราให้บริสุทธิ์ เพื่อให้เป็นหมู่ชนพิเศษเฉพาะของพระองค์” คำที่แปลว่า พิเศษเฉพาะ (*เปะรีอออซีออส*) มีความหมายว่า ‘ที่มีเอกลักษณ์’ นี้ไม่ได้หมายถึงความแปลกพิลึกหรือความผิดปกติ แต่หมายถึงการ ‘ถูกเลือกไว้เป็นพิเศษ’ หรือ ‘ที่ถูกเลือกสรรไว้แล้ว’ ส่วนหนึ่งแล้วความรอดของเราเป็นการชำระชีวิตของเราให้บริสุทธิ์จนถึงระดับที่เราแตกต่างจากวิถีที่เสื่อมทรามที่โลกดำเนิน ดังนั้นเราจึงไม่เหมือนใครในลักษณะดังกล่าว เราเป็นหมู่ชนพิเศษเฉพาะจริงๆ

(3) เพราะเราถูกทำให้เป็นหมู่ชนพิเศษเฉพาะของพระเจ้าแล้ว เราก็ควร “เป็นคนที่ ขวนขวายกระทำการดี” เราถูกช่วยให้รอดแล้วเพื่อที่จะรับใช้ คำที่แปลว่า **ขวนขวาย** (*เชโลเตส*) มีความหมายว่า ‘เต็มไปด้วยความร้อนรน’ เหมือนกับหม้อต้มที่เดือดปุดๆ เราจึงควรเต็มไปด้วย ความร้อนรนและเดือดปุดๆ ไปด้วยการดีต่างๆ พระเยซูคริสต์ได้ทรงโปรดประทานพระองค์เอง ให้เราเพื่อการนี้เอง เราไม่ได้รอดโดยการประพาศ แต่เราได้ถูกสร้างขึ้นเพื่อประกอบภารกิจซึ่ง พระเจ้าได้ทรงดำริไว้ล่วงหน้าเพื่อให้เราประพาศตามนั้น (เอเฟซัส 2:10)

ทต 2:15   สรุปก็คือว่า เปาโลมีคำสั่งที่เรื่องให้แก่ทิทัส **ข้อความเหล่านี้ ท่านจงใช้พูด** **ตักเตือน** (กำชับ) **และว่ากล่าว** (หรือแก้ไข) **เขาด้วยสิทธิอำนาจทุกอย่าง** (บัญญัติ) ความหมาย ตรงนี้สอดคล้องกับคำสั่งที่เปาโลมีถึงทิโมธีให้เขาประกาศพระวจนะ ว่ากล่าว ห้ามปราม ตักเตือน ฯลฯ (2 ทิโมธี 4:2) ท่านปิดท้ายบทนี้โดยการสั่งที่ตัสว่า **อย่าให้ผู้ใดประมาท** (คือ วิพากษ์วิจารณ์หรือประณาม) **ท่านได้** ในฐานะศิษยาภิบาล **ทิทัสแบกรับสิทธิอำนาจของพระเจ้า**

*****

ภาพรวมของทิทัส 3: ในบทสุดท้ายนี้อัครทูตเปาโลเตือนสติทิทัสให้ทำสิ่งที่ถูกต้อง ท่านยังเตือนความจำเขาถึงความยิ่งใหญ่ของพระคุณและพระเมตตาของพระเจ้าด้วยในการช่วยเราให้รอด บทนี้ปิดท้ายหนังสือเล่มนี้ด้วยความเห็นส่วนตัวหลายประการ

ทต 3:1   จงเตือนเขาให้มอบน้อมต่อผู้ปกครองบ้านเมืองและผู้มีอำนาจ ให้เชื่อฟังบรรดาพนักงานฝ่ายปกครอง และพร้อมที่จะปฏิบัติภารกิจทุกอย่าง เปาโลเตือนสติทิทัสให้ “เตือนเขา” (เตือนความจำคนเหล่านั้นในคริสตจักร (ต่างๆ) บนเกาะครีต) “ให้มอบน้อม” นั่นคือนบมอบต่อ “ผู้ปกครองบ้านเมืองและผู้มีอำนาจ” นี่สื่อชัดเจนถึงสิทธิอำนาจของรัฐบาล อันที่จริงแล้วคำที่แปลว่า **ผู้มีอำนาจ** (*เอ็กซออุซึอา*) มักถูกแปลเป็น ‘ผู้มีอำนาจปกครองบ้านเมือง’ นอกจากนี้เราในฐานะประชากรของพระเจ้ายังต้อง “เชื่อฟังบรรดาพนักงานฝ่ายปกครอง และพร้อมที่จะปฏิบัติภารกิจทุกอย่าง” ประชากรบนเกาะครีตได้ถูกกำราบโดยโรมในปี 67 ก่อนค.ศ.

แต่พวกเขาก็มีประวัติว่าได้กบฏต่อการปกครองของชาวโรม เปาโลจึงกำชับประชากรของพระเจ้าที่อยู่บนเกาะนั้นให้บนอบเชื่อฟังรัฐบาล

ทต 3:2 นอกจากนี้ในฐานะประชากรของพระเจ้า เราถูกกำชับว่า **อย่าว่าร้ายผู้ใด** อย่าให้เป็นคนมักทะเลาะวิวาทกัน แต่ให้เป็นคนสุภาพ แสดงความอ่อนสุภาพต่อคนทั้งปวง นี่ถือว่าคุณบนเกาะคริสตพุดจาให้ร้ายรัฐบาล อย่างไรก็ตามเปาโลกำชับพวกเขาว่าอย่าพุดจาว่าร้ายผู้ใดเลย คำที่แปลว่า **ว่าร้าย** คือ *blasphemeo* ซึ่งหมายถึงการโจมตีด้วยคำพุด ในฐานะเป็นคริสเตียน เราไม่ควรดูถูกมองว่าเป็นคนอะอะเอ็ดตะโร คือค้าน หรือเป็นคนชอบยุยงให้เกิดความวุ่นวาย นอกจากนี้เราต้อง**ไม่เป็นคนมักทะเลาะวิวาทกัน** คำที่แปลเช่นนั้น (*amauroo*) ซึ่งหมายถึง การไม่เป็นคนชอบหาเรื่องหรือชอบก่อเรื่อง (ความหมายตรงตัวคือ ‘ไม่เป็นนักเลง’) แต่ให้**เป็นคนสุภาพ (นิตยัติ) แสดงความอ่อนสุภาพต่อคนทั้งปวง** แนวคิดเรื่องความอ่อนสุภาพ คือการรู้จักควบคุมอารมณ์ต่างๆของเราโดยเฉพาะโทสะของเรา มันคือการมีนิตยัติที่คงเส้นคงวากับผู้อื่น คำที่แปลเช่นนั้นคือ *praootes*

ทต 3:3 เปาโลเตือนความจำคริสเตียนชาวเกาะคริสตสั้นๆว่า **เพราะว่าเมื่อก่อนนั้น** บางครั้งเราเองก็โง่เช่นกัน **ไม่เชื่อฟัง หลงผิด เป็นทาสของกิเลสตัณหาและการเรียงสำราญต่างๆ ใช้ชีวิตอย่างเลวร้าย ริษยา น่ารัง และเกลียดชังกันและกัน** ความจริงก็คือว่า ก่อนที่เราได้รับความรอด เราก็ดำเนินชีวิตในความโง่เขลา ความไม่เชื่อฟัง ถูกหลอกหลวง วิ่งไล่ตามตัณหาและความสนุกสนานต่างๆ มีชีวิตอยู่ในความชื่นชมและความอิจฉา เป็นคนน่าเกลียดชังและเกลียดชังผู้อื่น นี่สื่อชัดเจนว่าการดำเนินชีวิตในรูปแบบดังกล่าวควรเป็นสิ่งที่อยู่ในอดีต คำที่แปลว่า **เมื่อก่อนนั้น (พอเตะ)** มีความหมายว่า ‘ในอดีต’ มันสื่อถึงช่วงเวลาก่อนที่เราได้รับความรอด คำกำชับที่มีซ้ำสามครั้งในบทนี้คือ **จงพร้อมที่จะกระทำการดี** เห็นได้ชัดว่า พี่น้องชาวเกาะคริสตบางคนไม่ได้โตเป็นผู้ใหญ่พ้นจากความเกลียดชังและความขมขื่นซึ่งมีอยู่บนเกาะนั้นเลย เดิมทีพวกเขามีความรู้สึกดังกล่าวต่อชาวโรมัน อย่างไรก็ตามความรู้สึกแบบนั้นได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมท้องถิ่นไปแล้ว ในฐานะประชากรของพระเจ้า สิ่งเหล่านั้นจึงควรถูกกำจัดทิ้งไปด้วย

ทต 3:4 คราวนี้อัครทูตเปาโลเปลี่ยนมาอธิบายเกี่ยวกับความรอดของเราบ้าง หลังจากได้สรุปย่อความชั่วช้าของจิตใจมนุษย์ไปแล้วอย่างย่อๆ ด้านบน บัดนี้ท่านเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างมันกับพระราชกิจอันยิ่งใหญ่ของพระเจ้าที่ทรงมีต่อเรา แต่ว่าเมื่อพระเจ้าผู้เป็นพระผู้ช่วยให้รอดของเราทรงพระกรุณาโปรด และประทานความรักแก่มนุษย์ปรากฏแล้ว คำที่แปลว่า **เมื่อ** คือ *ฮอเตะ* ประโยคนี้จริงๆ แล้วแปลตาม Received Text ได้ว่า ‘แต่ว่าเมื่อพระกรุณาและความรักของพระเจ้าผู้ทรงเป็นพระผู้ช่วยให้รอดของเราที่มีต่อมนุษย์ได้ปรากฏแล้ว’ น่าสนใจคือคำที่แปลว่า **ความรักของพระเจ้า** ตรงนี้เปาโลใช้คำว่า *ฟิลันทร โรบิอา* ซึ่งจริงๆ แล้วหมายถึง ‘ความรักที่มีต่อมนุษย์’ โดยพระเจ้า ความรักของพระเจ้าที่มีต่อมนุษย์ชาติเป็นแรงจูงใจสำหรับพระกรุณาและการช่วยให้รอดของพระองค์ นั่นเป็นการกระทำที่สำแดงพระกรุณาอันยิ่งใหญ่ที่สุดตลอดกาล

ทต 3:5 เปาโลกล่าวถึงพระเมตตาของพระเจ้าในการทรงช่วยให้รอดโดยกล่าวก่อนเลยว่าพระองค์ได้ทรงช่วยให้รอด มิใช่ด้วยการกระทำที่ชอบธรรมของเราเอง ไม่เคยมี และจะไม่มีวันมีสิ่งใดที่เราทำได้ซึ่งจะทำให้เราสมควรได้รับพระคุณและความรอดของพระเจ้า (ดู เอเฟซัส 2:8-9) แต่พระองค์ทรงพระกรุณาชำระให้เรามีใจบังเกิดใหม่ และทรงสร้างเราขึ้นมาใหม่โดยพระวิญญาณบริสุทธิ์

เราควรหมายเหตุไว้ว่าการชำระที่ถูกพูดถึงนี้ไม่ได้หมายถึงการบัพติศมา แต่หมายถึง การให้เรามีใจบังเกิดใหม่ต่างหาก คำที่แปลเช่นนั้น (*พาลิกเกะเนะซิวา*) เป็นคำที่สื่อถึงการบังเกิดใหม่ และหมายถึงการที่พระเจ้าทรงประทานธรรมชาติใหม่แก่เราซึ่งได้ถูกสร้างขึ้นในความชอบธรรมและความบริสุทธิ์ที่แท้จริง (เอเฟซัส 4:24) นอกจากนี้การบังเกิดใหม่นี้ยังเกิดขึ้นได้โดยการที่พระองค์ทรงสร้างเราขึ้นมาใหม่โดยพระวิญญาณบริสุทธิ์ด้วย ถึงแม้ว่าคำที่ใช้ตรงนี้เป็นคำที่แตกต่างออกไปเพื่อหมายถึงการทรงสร้างใหม่ (*อานาคาอิโนซิส*) แต่มันก็หมายถึงการบังเกิดใหม่ที่ถูกล้างใจด้านบน ประเด็นที่สำคัญกว่าก็คือว่า ความรอดของเราซึ่งรวมถึงการบังเกิดใหม่ของเราด้วย ล้วนเป็นมาโดยพระเจ้าทั้งสิ้นและไม่ได้เกิดจากการกระทำของเราเลย พระวิญญาณบริสุทธิ์ทรงเป็นผู้กระทำการดังกล่าว เป็นพระองค์นั่นเองที่ทรงทำให้เกิดการบังเกิดใหม่เพื่อที่ว่าเราจะ

ได้บังเกิดโดยพระวิญญาณจริงๆ เปาโลพูดถึงเรื่องนั้นตรงนี้ว่าเป็นการ “ทรงสร้างเราขึ้นมาใหม่ โดยพระวิญญาณบริสุทธิ์”

ทต 3:6 พระองค์นั้นได้ทรงประทานแก่เราทั้งหลายอย่างบริบูรณ์ โดยพระเยซูคริสต์พระผู้ช่วยให้รอดของเรา ให้เราสังเกตอีกครั้งว่าในข้อ 4 พระผู้ช่วยให้รอดของเราทรงถูกกล่าวถึงชัดเจนว่าเป็นพระเจ้าขณะที่ในข้อ 6 พระองค์ทรงถูกเรียกว่าเป็นพระเยซูคริสต์ นี่เป็นอีกครั้งที่ความเป็นพระเจ้าของพระคริสต์ถูกกล่าวถึงอย่างชัดเจน นอกจากนี้ เป็นมาโดยพระองค์นั่นเองที่พระเจ้าได้ทรงเทพพระเมตตาของพระองค์ลงมาบนเรา คำที่แปลว่า **ประทาน** (εἰς χάριν) มีความหมายว่า ‘เทออกมา’

ทต 3:7 คำที่แปลว่า **เพื่อว่า** (ἵνα) อาจแปลได้ด้วยว่า ‘เพื่อที่ว่า’ ถ้าดับเหตุผลมาถึงจุดสูงสุดตรงนี้ โดยพระกรุณา ความรัก และพระเมตตาของพระเจ้า พระองค์ได้ทรงช่วยเราให้รอดและทรงสร้างเราขึ้นมาใหม่**เพื่อที่ว่า** เมื่อเราได้เป็นคนชอบธรรมแล้วโดยพระคุณของพระองค์ เราจะได้เป็นผู้ได้รับมรดกที่มุ่งหวังคือชีวิตนิรันดร์ เพราะพระเมตตาและพระคุณของพระองค์ ซึ่งพระองค์ได้ทรงช่วยเราให้รอด สร้างเราขึ้นมาใหม่ และทำให้เราเป็นคนชอบธรรมแล้ว เราจึงได้กลายเป็นทายาทของพระเจ้าโดยทางพระเยซูคริสต์ นอกจากนี้เรายังมีความหวังในเรื่องชีวิตนิรันดร์ด้วย ดังนั้นการทำให้เราเป็นคนชอบธรรมจึงเป็นการทำงานของพระคุณของพระเจ้าด้วย ในข้อพระคัมภีร์ตอนสั้นๆตอนเดี๋ยวนี้อัครทูตเปาโลได้พูดถึงความจริงอันยิ่งใหญ่หลายประการ เช่น พระเมตตา พระคุณและความรักของพระเจ้าซึ่งได้นำความรอดมาแล้ว ท่านยังพูดถึงเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้องคือ การทรงสร้างเราขึ้นมาใหม่และการทรงทำให้เราเป็นคนชอบธรรมด้วย

ทต 3:8 หลังจากได้พูดถึงความจริงต่างๆที่ยิ่งใหญ่ดังกล่าวไปแล้ว คราวนี้อัครทูตเปาโลก็เสริมคำเตือนสติเชิงปฏิบัติหลายประการเพิ่มเติมก่อนที่จะไปสู่บทสรุปของจดหมายฝากฉบับนี้ ท่านจึงเขียนว่า คำนี้เป็นคำสัตย์จริง ข้าพเจ้าปรารถนาให้ท่านเน้นเรื่องเหล่านี้ คำที่แปลว่า **เน้น** (διὰ τὴν ἐπιβίβασιν) มีความหมายว่า ‘ยืนยันอย่างหนักแน่น’

ถึงแม้ว่าคำว่า ‘ดังนั้น’ ไม่ปรากฏตรงนี้ แต่คำพูดที่ตามมาก็เป็นผลลัพธ์ของความจริงต่างๆที่ยิ่งใหญ่ซึ่งมาก่อนหน้า ดังนั้นผลลัพธ์ของมันก็คือ เพื่อคนที่หลายที่เชื่อในพระเจ้าแล้วจะได้ต่อสู้ทำกระทำการดี การเหล่านี้ดีและเป็นประโยชน์แก่คนทั้งปวง เพราะว่าพระเจ้าได้ทรงช่วยเราให้รอดแล้วอย่างเปี่ยมด้วยพระกรุณาและอย่างน่าอัศจรรย์ เราจึงถูกกำชับให้ทำสิ่งที่ดีและถูกต้อง (การดี) เมื่อมีโอกาส ให้เราเปรียบเทียบความแตกต่างคำกล่าวที่สูงส่งตรงนี้กับทิตัส 2:16 ช่างเป็นความแตกต่างจริงๆ! ทศนคติและข้อเสนอดังกล่าวเป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์สำหรับทุกคน เราได้ถูก “สร้างขึ้นในพระเยซูคริสต์เพื่อให้ประกอบภารกิจซึ่งพระเจ้าได้ทรงดำริไว้ล่วงหน้า เพื่อให้เราประพฤติตามนั้น” (เอเฟซัส 2:10)

ทต 3:9 คราวนี้เปาโลกลับมาพูดถึงคำเตือนที่เราคุ้นเคย แต่จงหลีกเลี่ยงจากปัญหา โฉดเวลาที่เถียงกัน จากการลำดับวงศ์ตระกูลและการเถียง และการทะเลาะกันเรื่องพระราชบัญญัติ เพราะว่ากรอย่างนั้นไร้ประโยชน์และไม่เป็นเรื่องเป็นราว ศาสนายูดาในตอนนี้ยังมีอิทธิพลอย่างมากภายในคริสตจักรยุคต้น โดยให้ความสำคัญกับการจับผิดด้านหลักคำสอน การระบุเชื้อสายของพวกยิว และการทะเลาะกันด้วยเรื่องประเพณีต่างๆของรับบี คำเตือนของเปาโลที่มีต่อทิตัสก็คือให้เขาหลีกเลี่ยงการปฏิบัติดังกล่าวที่ “ไร้ประโยชน์และไม่เป็นเรื่องเป็นราว”

ทต 3:10-11 นอกจากนี้ คนใดๆที่ผู้ให้แตกนิกายกัน เมื่อได้ตัดเตือนเขาคนหนึ่ง และสองคนแล้ว ก็จงปฏิเสธ คำที่แปลว่า คนที่ผู้ให้แตกนิกายกัน (ฮาอีระติคอส) มีความหมายว่า ‘คนที่ยึดถือความคิดเห็นตัวเองเป็นใหญ่ ถือพวกถือคณะ และก่อให้เกิดความแตกแยก’ มันไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องทางศาสนาหรือทางศาสนศาสตร์ มันสื่อถึงการโต้เถียงอย่างดื้อรั้น อย่างไรก็ตามในบริบทของข้อ 9 มันอาจสื่อถึงคำสอนผิดก็ได้ ไม่ว่าจะในกรณีใด เปาโลสอนว่าหลังจากเตือนไปสองครั้งแล้ว ก็ให้ปฏิเสธคนแบบนั้นเสีย 11 ด้วยรู้แล้วว่าคนเช่นนั้นเป็นคนนอกกลุ่มนอกทางและบาปหนา เขาปรับโทษตัวเอง คำที่แปลว่า เป็นคนนอกกลุ่มนอกทาง (เอ็กสเตระ โฟ) ในบริบทนี้มีความหมายว่า ‘บิดเบือน’ หรือ ‘ผิดเพี้ยนไป’ คนที่ดื้อรั้นในการสนับสนุนคำสอนแปลกๆก็เป็นคนที่บิดเบือน บาปหนา และปรับโทษตัวเอง

ทต 3:12-13

เปาโลเริ่มบพิศท้ายของท่านด้วยความเห็นส่วนตัวต่างๆที่มีถึง
ทิตัส เมื่อข้าพเจ้าจะใช้อารเทมาสหรือที่คึกศมาหาท่าน ท่านจงรีบไปหาข้าพเจ้าที่เมืองนิโคบุรี
เพราะข้าพเจ้าตั้งใจแล้วว่า จะค้างอยู่ที่นั่นจนสิ้นฤดูหนาว เห็นได้ชัดว่าจดหมายฝากฉบับนี้จะถูก
ส่งถึงทิตัสโดยอารเทมาส (ซึ่งเราไม่ทราบอะไรเกี่ยวกับตัวเขาเลย) หรือไม่ก็โดยทิตัสซึ่งถูกเอ่ย
ถึงหลายครั้งในหนังสือโคโลสี ไม่ว่าจะนำส่งโดยใคร เปาโลก็ขอให้ทิตัสมาหาท่านที่เมืองนิโค
บุรีซึ่งเป็นที่ๆท่านจะใช้เวลาช่วงฤดูหนาว มีหลายเมืองที่ใช้ชื่อว่านิโคบุรีในจักรวรรดิโรมัน เมือง
นี้น่าจะอยู่ในแคว้นมาซิโดเนียหรือไม่ก็แคว้นเอเชีย การเอ่ยถึงเมืองนี้จึงบ่งชี้ว่าจดหมายฝากฉบับ
นี้ได้ถูกเขียนขึ้นที่นั่นในช่วงระหว่างการได้รับการปล่อยตัวของเปาโลจากกรุงโรมกับการที่ท่าน
ถูกจับกุมอีกครั้งหลังจากนั้นไม่นาน

นอกจากนี้ท่านกำชับเขาว่า 13 ท่านจงอุตส่าห์ส่งเสนาสผู้เป็นทนายความกับอปอลโลไป
ตามทางของเขา อย่าให้เขาขาดสิ่งใด เราไม่ทราบอะไรเกี่ยวกับ *เสนาส* นอกจากที่ว่าชื่อของเขา
เป็นชื่อของคนโรมันซึ่งแปลว่า ‘เทพจูปีเตอร์’ และที่ว่าเขาเป็นทนายความ อปอลโลเป็นเพื่อน
ร่วมงานก่อนหน้านั้นของเปาโลซึ่งได้ให้ความช่วยเหลืออย่างมากในงานรับใช้ เชื่อกันว่าเขา
(และบางทีอาจเป็นเสนาสด้วย) น่าจะกลายเป็นผู้ประกาศข่าวประเสริฐที่เดินทางไปตามที่ต่างๆ
เปาโลจึงขอให้ทิตัสคอยดูว่าคนทั้งสองจะไม่ขาดสิ่งใด เห็นได้ชัดว่าทั้งสามคนอยู่บนเกาะคริต
ในตอนนั้นและเปาโลปรารถนาที่จะเจอพวกเขาในฤดูหนาวนั้นในเมืองนิโคบุรี

ทต 3:14

สุดท้ายท่านกำชับทิตัสว่า ให้พวกเราเรียนรู้ที่จะกระทำการดีด้วยความสำหรับ
ความจำเป็นต่างๆ เพื่อพวกเขาจะไม่เป็นคนที่ไร้ผล คำที่แปลว่า ความจำเป็นต่างๆ (*คระอะอีอา*)
จริงๆแล้วหมายถึง ‘ความขาดสนต่างๆ’ ท่านอาจกำลังหมายถึงคริสตจักร (ต่างๆ) บนเกาะคริตที่มี
ส่วนในการสนับสนุนงานรับใช้ของเสนาสและอปอลโล เพื่อที่ว่างานรับใช้ของพวกเขาจะได้ไม่
สูญเปล่า หลักการนี้ยังใช้ได้กับคริสเตียนทุกคนจนถึงทุกวันนี้ คริสตจักรทั้งหลายควรสนับสนุน
คนเหล่านั้นที่งานรับใช้ของพวกเขาเป็นส่วนขยายของคริสตจักรท้องถิ่น เช่น พวกมิชชันนารี
และผู้ประกาศข่าวประเสริฐ

ทต 3:15 ท่านและคนอื่นฝากความคิดถึงมาด้วยและจดหมายฝากฉบับนี้ก็ปิดท้ายด้วยการทูลขอพระคุณของพระเจ้าให้แก่พวกเขาแต่ละคน คนทั้งหลายที่อยู่กับข้าพเจ้าฝากความคิดถึงมายังท่าน ขอฝากความคิดถึงมายังคนทั้งปวงที่รักเราในความเชื่อ ขอพระคุณดำรงอยู่กับท่านทั้งหลายเถิด เอเมน [เขียนถึงทิทัส ผู้ได้รับการเจิมให้เป็นศิษยาภิบาลคนแรกแห่งคริสตจักรชาวครีต จากเมืองนิโคบุรี แคว้นมาซิโดเนีย]